

**„Sytuacja ludzi w kryzysie bezdomności w Płocku
(pomoc w okresie zimowym, problem wychodzenia z bezdomności)”**

Podstawa prawna

Zgodnie z *ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214) udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w czterech kategoriach placówek dla osób bezdomnych:

- **ogrzewalni** - placówce, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące;
- **noclegowni** - placówce, która zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia;
- **schronisku dla osób bezdomnych** - placówce, która zapewnia osobom doświadczającym bezdomności, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z kryzysu bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej;
- **schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi** - placówce, która zapewnia osobom doświadczającym bezdomności, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi oraz usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Szczegółowe standardy podstawowych usług świadczonych w poszczególnych typach placówek przeznaczonych dla osób bezdomnych, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektów, w których mieszczą się poszczególne rodzaje placówek, zostały określone w *rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni* (Dz. U. z 2018 r. poz. 896).

Problem bezdomności w Płocku

W Gminie-Miasto Płock działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności mają charakter systemowy. Gmina-Miasto Płock nie posiada własnej placówki całodobowej dla osób bezdomnych, ale od wielu lat zleca realizację tego zadania organizacjom pozarządowym, dzięki czemu powstała szeroka baza podmiotów współpracujących z Miastem.

Na terenie Płocka istnieje 1 schronisko dla bezdomnych kobiet, 1 noclegownia dla bezdomnych mężczyzn oraz ogrzewalnia dla osób bezdomnych. Ilość miejsc noclegowych w Gminie-Miasto Płock jest zabezpieczona dla poszczególnych grup osób doświadczających bezdomności w sposób umożliwiający funkcjonowanie całego systemu.

Koordynatorem jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Płocku przy ul. Zgliczyńskiego 4, tel. 24 364-02-48, 24 364-02-50.

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku od lat w sposób ciągły i systematyczny realizuje kompleksowe działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin doświadczających bezdomności oraz wspiera te osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Podejmuje zintensyfikowane działania w celu zabezpieczenia osób i rodzin, które mogłyby zostać narażone na negatywne skutki niekorzystnych warunków atmosferycznych. Służy temu: wzmożona akcja informacyjna, wprowadzenie liberalizacji zasad obowiązujących w poszczególnych placówkach dla osób bezdomnych oraz organizowanie doraźnej pomocy dla osób bezdomnych, które pomimo trudnych warunków atmosferycznych rezygnują z korzystania z pomocy instytucjonalnej i pozostają w dotychczasowych miejscach pobytu, tj. w altanach na działkach ogrodniczych, piwnicach, klatkach schodowych, w altankach śmietnikowych, pustostanach, itp.

Formy pomocy

Podstawową formą pomocy udzielaną osobom w kryzysie bezdomności jest zapewnienie dwudaniowego gorącego posiłku w Stołówce Caritas Diecezji Płockiej, zapewnienie schronienia w placówkach działających na terenie Płocka oraz zapewnienie odzieży odpowiedniej do pory roku tj.

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku - Ośrodek Interwencji Kryzysowej** przy ul. Zgliczyńskiego 4 - na zakup obuwia i odzieży przyznawana jest pomoc finansowa, ponadto w celu zabezpieczenia odzieży przyjmowana jest odzież od osób prywatnych darczyńców;
- **Schronisko dla Kobiet w Płocku** przy ul. Misjonarskiej 22, prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- **Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn**, prowadzona przez Caritas Diecezji Płockiej przy ul. Sienkiewicza 54.

Zadania te realizowane są na podstawie umów o udostępnieniu miejsc noclegowych dla potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

- **Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych** przy ul. Otolińskiej 23, nadzorowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, prowadzona przez stowarzyszenie - „Teen Challenge” Chrześcijańską Misję Społeczną w ramach zleconej realizacji zadania publicznego.
- **Punkt Higieny Sanitarnej** (bezpłatna łaźnia dla osób bezdomnych z terenu miasta Płocka); ul. Medyczna 1, 09-400 Płock, prowadzony przez Izbę Wytrzeźwień w Płocku.
- Gmina-Miasto Płock zawarła na rok 2025 porozumienie o współpracy z Fundacją „Leśne Zacisze” prowadzącą **Schronisko dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Sokołowym Kącie**, gm. Siemiatkowo, na mocy którego MOPS w Płocku kieruje do

placówki osoby doświadczające bezdomności wymagające ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale niewymagające usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy. W okresie od stycznia do dnia 26 września 2025 roku do powyższej placówki skierowano 12 osób bezdomnych z terenu Płocka.

- Gmina-Miasto Płock zawarła na rok 2025 porozumienie o współpracy z „Teen Challenge” Chrześcijańską Misją Społeczną Oddział w Winiarczykówce „Dom na Granicy” z siedzibą Winiarczykówka 1, 34-483 Lipnica Wielka, na mocy którego MOPS w Płocku kieruje do placówki osoby w kryzysie bezdomności, które wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych, zapewnienia usług aktywizacyjnych, pomocy socjalnej ukierunkowanej na możliwość wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień oraz motywacji do podjęcia leczenia odwykowego. W okresie od stycznia do dnia 26 września 2025 roku do powyższej placówki skierowano 1 osobę bezdomną z terenu Płocka.

Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Sienkiewicza 54 prowadzona przez Caritas Diecezji Płockiej

MOPS w Płocku zawarł na rok 2025 umowę z Caritas Diecezji Płockiej na udostępnienie 30 miejsc noclegowych w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn dla osób z terenu miasta Płocka. W okresie od stycznia do września 2025 roku do Noclegowni skierowano łącznie 37 osób bezdomnych z terenu Płocka. Obecnie w placówce przebywa 13 mężczyzn. Mają oni zapewniony nocleg, środki czystości i środki higieniczne oraz możliwość skorzystania z prysznica i wymiany odzieży.

Schronisko dla Kobiet przy ul. Misjonarskiej 22 prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej

Zawarto umowę z PKPS Płock na rok 2025 na udostępnienie 10 miejsc noclegowych w Schronisku dla Kobiet z terenu miasta Płocka, w tym w okresie zimowym. W okresie od stycznia do września 2025 roku do powyższej placówki skierowano łącznie 21 kobiet w kryzysie bezdomności z terenu Płocka. Obecnie w Schronisku dla Kobiet przebywa 9 kobiet. Placówka zapewnia całodobowy pobyt z noclegiem, środki czystości i higieniczne oraz możliwość przygotowania posiłku. Mieszkanki Schroniska od organizatora placówki otrzymują bezpłatnie żywność oraz używaną odzież.

Mieszkania treningowe dla osób wychodzących z bezdomności

Ponadto w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku funkcjonują mieszkania treningowe przy ul. Gen. Tadeusza Kutrzeby 19, które zgodnie z rozwojem systemu wsparcia w wychodzeniu z kryzysu bezdomności są ostatnim ogniwem służącym usamodzielnianiu osób doświadczających bezdomności. Pobyt w mieszkaniu treningowym jest czasowy i ustalony na podstawie decyzji administracyjnej Dyrektora MOPS w Płocku. Mieszkania treningowe funkcjonują w systemie całotygodniowym łącznie z sobotami, niedzielami i dniami wolnymi od pracy.

Obecnie w mieszkaniach treningowych przebywają 2 rodziny wychodzące z bezdomności. W świetle art. 53 ust. 11 *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* pobyt w mieszkaniu treningowym i wspomagany nie może być zaspokojeniem potrzeby mieszkaniowej

osób lub rodzin. Osoby te oczekują na przydział lokalu socjalnego lub komunalnego z zasobów mieszkaniowych Gminy-Miasto Płock.

„Akcja Zima”

Problem bezdomności staje się szczególnie widoczny w okresie jesienno-zimowym, szczególne znaczenie ma wsparcie osób doświadczających bezdomności przebywających w środowisku. W związku z powyższym w celu zminimalizowania skutków bezdomności co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku organizuje spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, służby zdrowia, organizacji pozarządowych, sztabu kryzysowego UMP i przedstawicielami władz miasta. Celem spotkania jest ustalenie zasad współpracy i działań osłonowych, a przede wszystkim przeciwdziałanie zagrożeniu życia i zdrowia osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Płocka.

W okresie jesienno-zimowym pracownicy socjalni Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w Płocku współpracując ze Strażą Miejską, monitorują środowiska, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne tj. w altanach działkowych i śmietnikowych, klatkach schodowych, piwnicach, w okolicach marketów, dworca kolejowego itp. miejscach. Przeprowadzają rozmowy informacyjno-motywujące do skorzystania z pomocy instytucjonalnej oraz przekazują informacje o ewentualnych skutkach braku schronienia w okresie zimowym, a w razie konieczności podejmują działania interwencyjne.

Jednocześnie pracownicy MOPS w Płocku informują o dostępnych miejscach noclegowych oraz miejscach wydawania ciepłych posiłków i ciepłej odzieży.

Osoby będące pod wpływem alkoholu i przebywające w środowisku dowożone są przez odpowiednie służby (Straż Miejska, Policja) do Izby Wyrzeźwień w Płocku, gdzie udzielana jest im pomoc oraz mają możliwość skorzystania z punktu higieniczno-sanitarnego. Od stycznia 2025 roku do dnia 26 września 2025 roku odnotowano 570 pobyków osób bezdomnych (przed rozpoczęciem okresu zimowego), natomiast w Punkcie Higieny Sanitarnej odnotowano 246 pobyków. Dane otrzymane z Izby Wyrzeźwień w Płocku jednoznacznie wskazują na to, iż w dalszym ciągu wielu bezdomnych traktuje tę placówkę jako ogrzewalnię lub schronisko dla osób pod wpływem alkoholu. Jednakże zauważana jest tendencja spadkowa liczby osób w kryzysie bezdomności trafiających do Izby Wyrzeźwień w Płocku w okresie jesienno-zimowym. Powyższe dane potwierdzają zasadność funkcjonowania w sezonie zimowym placówki niskoprogowej, jaką jest Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych, w której według nowelizacji *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* mogą przebywać również osoby będące pod wpływem alkoholu.

Należy zwrócić uwagę, że placówki działające na terenie miasta Płocka nie są typowymi placówkami zapewniającymi wyłącznie miejsca noclegowe, a pobyt w nich, za wyjątkiem ogrzewalni i noclegowni, ustalany jest na podstawie decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku na czas określony. Każda osoba, przebywająca w ww. placówkach, jest objęta wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku i prowadzone są w stosunku do niej działania zmierzające do usamodzielnienia.

Jednym z podstawowych problemów jest wsparcie osób, które nie wyrażają zgody na pobyt w placówkach. Osoby te przebywają na klatkach schodowych, w altankach działkowych i śmietnikowych lub piwnicach, gdzie często spotykane są pod wpływem alkoholu. Narażone są na utratę życia i zdrowia w skutek wychłodzenia organizmu w okresie mrozu. W okresie jesienno-zimowym szczególnie mocno daje się zauważyć napływ osób bezdomnych spoza terenu miasta

Płocka, które szukają schronienia w placówkach na terenie Płocka. Z powodu ograniczonej liczby miejsc noclegowych dla osób, których ostatnim miejscem zameldowania jest Miasto Płock, osoby z innych gmin mogą w mniejszym stopniu skorzystać z takiej formy pomocy.

Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych przy ul. Otolińskiej 23 nadzorowana przez MOPS, a prowadzona przez „Teen Challenge” Chrześcijańską Misję Społeczną

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku nadzoruje prowadzenie placówki niskoprogowej przy ul. Otolińskiej 23 tj. Miejską Ogrzewalnię dla Osób Bezdomnych, która jest czynna w godzinach nocnych (od 16.00 do 8.00) i stanowi uzupełnienie systemu wsparcia osób w kryzysie bezdomności w okresie jesienno-zimowym tj. od października do kwietnia, przy czym w okresie silnych mrozów istnieje możliwość otwarcia ogrzewalni w ciągu dnia lub całodobowo na polecenie Prezydenta Miasta Płocka bądź Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

Placówka przeznaczona jest dla maksymalnie 30 osób w kryzysie bezdomności, które mogą skorzystać z punktu sanitarnego, aneksu kuchennego (przygotować sobie posiłek, gorący napój). W okresie od stycznia do końca kwietnia 2025 roku z Ogrzewalni skorzystało łącznie 93 bezdomnych i odnotowano 2103 pobyty. Na działalność placówki w 2025 roku Gmina-Miasto Płock udzieliła stowarzyszeniu dotacji w wysokości 125 336,00 zł.

Dom Wsparcia dla Osób Bezdomnych i Uzależnionych prowadzony przez „Teen Challenge” Chrześcijańską Misję Społeczną przy ul. Kościuszki 26

Stowarzyszenie „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna prowadzi Dom Wsparcia skierowany do osób w kryzysie bezdomności i uzależnionych. Osoby bezdomne z problemami uzależnień w ramach pobytu w Domu przechodzą program wspierająco-motywuujący, terapie, ponadto mają zapewniony całodobowy pobyt z noclegiem, posiłki, środki czystości i środki higieniczne oraz mają możliwość skorzystania ze wsparcia terapeuty uzależnień i prawnika. Od stycznia do września 2025 roku w Domu Wsparcia przebywało 41 mężczyzn. Obecnie przebywa 12 osób. Na działalność placówki w 2025 roku Gmina-Miasto Płock udzieliła stowarzyszeniu dotacji w wysokości 126 850,00 zł ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Na cele związane z przeciwdziałaniem bezdomności Gmina-Miasto Płock zabezpieczyła w 2025 roku łącznie 98 miejsc w placówkach udzielających tymczasowego schronienia. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zapewnienie schronienia i rehabilitację społeczną osób w kryzysie bezdomności w 2025 roku wynosi 629 258, 94 zł, w tym:

- 377 072,94 zł - na zapewnienie schronienia - umowy zawarte przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z Caritas Diecezji Płockiej, PKPS, Fundacją „Leśne Zacisze” w Sokołowym Kącie, „Teen Challenge” Chrześcijańską Misję Społeczną Oddział w Winiarczykowie „Dom na Granicy”;
- 125 336,00 zł – dotacja dla „Teen Challenge” Chrześcijańskiej Misji Społecznej na prowadzenie Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych;
- 126 850,00 zł - dotacja na prowadzenie Domu Wsparcia dla Osób Bezdomnych i Uzależnionych przez „Teen Challenge” Chrześcijańską Misję Społeczną.

Liczba miejsc dla osób doświadczających bezdomności w 2025 roku odpowiada potrzebom Gminy-Miasto Płock, mimo trudnych okresów zimowych i niesprzyjających warunków atmosferycznych okazuje się wystarczająca dla zabezpieczenia potrzeb Miasta i umożliwia uzyskanie miejsca dla każdej z potrzebujących osób. Na uwagę zasługuje fakt, iż w wyniku dobrej organizacji oraz

skoordynowania pracy wszystkich służb, instytucji (Policji, Straży Miejskiej, MOPS oraz Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego) oraz organizacji pozarządowych od kilku lat w Płocku nie było przypadku śmierci z powodu wychłodzenia osoby bezdomnej.

W celu zwiększenia jakości i efektywności podejmowanych działań nakierowanych na rozwiązanie problemu bezdomności w naszym mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku na bieżąco współpracuje z takimi instytucjami jak:

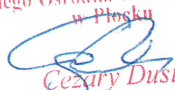
- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o.o. w Płocku,
- Punkt Konsultacyjny MONAR w Płocku,
- ośrodki leczenia uzależnień na terenie kraju,
- Polski Czerwony Krzyż (PCK),
- Poradnia Zdrowia Psychicznego PZOZ Sp. z o.o. w Płocku,
- Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy W.Sz.Z. w Płocku,
- Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- Szpital im. Św. Trójcy,
- Wojewódzki Szpital Zespólny,
- Zarządy Ogródków Działkowych zlokalizowanych na terenie miasta Płocka,
- Punkt Higieny Sanitarnej przy Izbie Wytrzeźwień w Płocku,
- Urząd Miasta Płocka,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku,
- Straż Miejska,
- Policja,
- „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna.

Utrzymywana stała współpraca ze szpitalami funkcjonującymi na terenie Płocka dotyczy włączenia się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie w okresie zimowym. Powyższa współpraca istnieje w zakresie informowania służb społecznych o terminie zakończenia hospitalizacji osób, które znajdują się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej i rodzinnej, pozwala na podjęcie niezbędnych działań zmierzających do zabezpieczenia wsparcia, adekwatnego do zdiagnozowanych potrzeb. Doświadczenie pokazuje również, że współdziałanie wszystkich służb (m.in. pracowników socjalnych, Policji, służby zdrowia oraz Straży Miejskiej), powołanych do dbania o bezpieczeństwo, życie i zdrowie ludzi, umożliwia podjęcie szybkich działań interwencyjnych, pozwala uniknąć nieszczęśliwych wypadków, jakie niesie za sobą okres zimowy.

Pomocą na rzecz osób w kryzysie bezdomności zajmuje się Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku. Przyznawana jest pomoc pieniężna, rzeczowa - gorący posiłek, w formie wykupienia leków, realizacji recept lekarskich osobom bezdomnym, które z uwagi na stan zdrowia wymagają natychmiastowego przyjęcia leków, a nie mogą we własnym zakresie zaspokoić tej potrzeby. Ostatnia wymieniona forma pomocy możliwa jest dzięki współpracy z PKPS w Płocku w zakresie realizacji kart aptecznych umożliwiających bezgotówkowy zakup produktów dostępnych w aptekach sieci DOZ. Środki na ten cel pochodzą z projektu „Razem Możemy Więcej!” realizowanego przez PKPS, który jest finansowany z dotacji pozyskanej z Budżetu Miasta Płocka, darowizny pozyskanej z Fundacji Dbam o Zdrowie oraz środków własnych Stowarzyszenia. Pozwala to na natychmiastowe zapewnienie osobom bezdomnym lekarstw, bez konieczności przeprowadzania postępowania administracyjnego, celem udzielenia pomocy z zastosowaniem przepisów ustawy o pomocy społecznej.

W zależności od sytuacji osoby doświadczającej bezdomności podejmowane są również inne działania mające na celu umożliwienie prawidłowego funkcjonowania oraz stopniowe usamodzielnianie i wychodzenie z bezdomności - świadczenie pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa. Poza placówkami noclegowymi w środowisku (ogródki działkowe, śmietniki, klatki schodowe, pustostany itp.) przebywa około 60 osób bezdomnych, które są monitorowane na bieżąco przez pracowników socjalnych oraz udzielana jest im na bieżąco pomoc. Osoby te nie chcą skorzystać ze stałej pomocy instytucjonalnej, bądź korzystają z niej rotacyjnie, w zależności od pory roku. Wśród tych osób znajdują się również osoby będące w kryzysie bezdomności, które skorzystały z tymczasowego miejsca noclegowego w Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych.

Ponadto należy podkreślić, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku udziela wsparcia finansowego 49 osobom bezdomnym mającym ostatnie miejsce zameldowania w Płocku oraz partycypuje w kosztach pobytu w różnych ośrodkach wsparcia i leczniczych poza terenem naszego miasta, w tym w schroniskach prowadzonych przez Fundację „Leśne Zacisze”. Na dzień 26 września 2025 roku na terapię odwykową długoterminową skierowano 19 osób bezdomnych.

Z-ca DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Cezary Duśko

